

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
АПЕЛАЦИОНИ СУД БРЧКО ДИСТРИКТА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Број: 96 0 К 040290 13 Кж 12
Брчко, 01.10.2013. године

У ИМЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ!

пелациони суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у вијећу састављеном од судија Руже Глигоревих, као предсједника вијећа, Срђана Недић и Маиде Ковачевић, као чланова вијећа, уз учешће Љиљане Лукић, као записничара, у кривичном предмету против оптужене М.К.-И. из Б.Л., због кривичног дјела Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ, одлучујући о жалбама Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, оптужене и браниоца оптужене Д.О., адвоката из Б., поднесеним против пресуде Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине број 96 0 К 040290 12 К од 17.05.2013. године, након јавне сједнице вијећа одржане дана 01.10.2013. године у присуству тужиоца Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, Паве Радош, оптужене М.К.-И. и браниоца оптужене Д.О., донио је

П Р Е С У Д У

I

Жалба Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине поднесена на ослобађајући дио пресуде, одбија се као неоснована и у том дијелу потврђује пресуда Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине број 96 0 К 040290 12 К од 17.05.2013. године.

Жалба Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине због одлуке о кривичноправној санкцији, одбија се као неоснована.

II

Жалба оптужене М.К.-И. поднесена против првостепене пресуде у дијелу у коме је проглашена кривом одбија се као неоснована.

III

Жалба браниоца оптужене М.К.-И., адвоката Д.О., поднесена против првостепене пресуде у дијелу у коме је оптужена оглашена кривом, дјелимично се уважава и првостепена пресуда преиначава у осуђујућем дијелу, тако да сада гласи:

Оптужена М.К.-И., кћи Б. и мајке Е.М.С., рођена године у Б., настањена у Б.Л. у улици, православне вјероисповијести, држављанка Босне и Херцеговине, ЈМБГ:,

КРИВА ЈЕ

ШТО ЈЕ:

У временском периоду од маја до половине јуна 1992.године, у Б., кршећи правила Међународног права за вријеме оружаног сукоба, супротно одредби члана 3. став (1) тачка а) и ц) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године и члана 75 I Допунског протокола уз Женевску конвенцију о заштити жртава међународних оружаних сукоба од 12. августа 1949. године, у концентрационом логору „Л.“ и Станици јавне безбједности Б. свакодневно вршила мучења, нечовјечна поступања, наносила велике патње, те повређивала тјелесни интегритет и здравље цивилног становништва, па је тако:

1. Крајем маја 1992. године, у Б., у логору „Л.“, пошто су претходно Е. О. звани „О.“ и извјесни „А.“, претучени од стране више лица, узела дио разбијене стаклене флаше те „опкорачила“ А. који је лежао на поду и био го до појаса, те разбијеним дијелом флаше наносила му ударце по глави, горњем дијелу тијела и рукама, након чега је непознатом војнику, који је присуствовао том чину, рекла да донесе со, и исти је њоме посипао А. по посјекотинама ради појачавања бола, на који начин је проводила психичку тортуру над заточеницом Р.Ф. која је све то морала гледати јер јој је речено да то добро гледа и ако не буде послушна овако ће јој се десити,

2. Половином маја 1992. године, у Б., заточеника логора „Л.“ А.Р., заједно са Г.Ј. и другим војницима, након испитивања злостављали тако што су га сви тукли по цијелом тијелу, да би га М. шмрком од ватрогасног апарата ударила у главу говорећи „гледајте како пада од мог ударца“, након чега би му наредили да поново устане, те га наставили тући, након чега је М. донијела флашу са солном киселином, те Р. наредила да се умије истом, на који начин му је нанијела велике физичке и психичке патње,

3. Дана 08.05.1992. године, након што је А.К., који је у то вријеме био малољетан, доведен у просторије Станице јавне безбједности Б., заједно са Г. Ј., наоружана дошла у просторије у којима је А. био затворен, па након што је исти, услед страха спустио поглед у под, она је почела да галами и да му псује мајку балијску, говорећи му да не смије сагињати главу, да он мора њеног пријатеља Горана гледати у очи, јер је он српски херој, након чега га је А. и погледао, а Г. га је ударио пендреком по глави и рекао му да гледа доле, а затим је М. поново рекла гледај га у очи, након чега га је Г. ударио шаком испод браде и онда је А. поново подигао поглед, након чега му је Г. опсовао балијску матер и питао што гледа па га ударио пендреком

по глави, након чега је А. почео плакати и то се поновило шест до седам пута, да би му М. стргла с руке сат, након чега му је рекла приликом напуштања канцеларије да ће му сада убити оца и стрица, а њега сутра ујутро, услед чега је преживио велики страх, физички бол и психичку патњу,

4. У првој половини јуна 1992. године заточено цивилно лице М. М. у логору „Л.“ у Б., а након што је исти доведен у канцеларију ради испитивања, зато што је одбио да иде у групи која је била формирана ради „чишћења кућа“, разбијеном флашом од киселе воде, док је Маргић сједио на столици приликом испитивања, истоме пришла иза леђа, те га почела парати по длановима, а затим и по прсима преко мајице питајући га „да ниси и ти мој отац“, на који начин је психички злостављала М.М. наносећи му велике патње,

чиме је, радњама описаним у тачкама од 1. до 4. изреке ове пресуде, починила кривично дјело Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ, па је суд због почињеног кривичног дјела, а уз примјену чланова 5., 33., 38., 41., 42. став 1. тачка 2. и 43. став 1. тачка 1. истог закона,

О С У Ђ У Ј Е

НА КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 2 (ДВИЈЕ) ГОДИНЕ И 6 (ШЕСТ) МЈЕСЕЦИ.

На основу члана 50. став 1. преузетог Кривичног закона СФРЈ, оптуженој се у изречену казну затвора урачунава вријеме проведено у притвору од 20.12.2011. године од 13,10 сати, па надаље.

На основу члана 188. став 1. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“, број 10/03, 48/04, 6/05, 14/07, 19/07, 21/07, 2/08 и 17/09) суд оптужену обавезује да плати трошкове кривичног поступка у износу од 6.689,20 КМ и паушал за рад суда у износу од 200,00 КМ у року од 15 дана по правоснажности пресуде, под пријетњом принудне наплате.

На основу члана 198. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине суд оштећену Р.Ф. са имовинскоправним захтјевом у цијелости упућује на парнични поступак.

Суд оптужену М.К.-И. на основу члана 284. став 1. тачка ц. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

ДА ЈЕ:

„У временском периоду од маја до половине јуна 1992. године, у Б., кршећи правила Међународног права за вријеме оружаног сукоба, супротно одредби члана 3. став (1) тачка а) и ц) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године и члана 75 I Допунског протокола уз Женевску конвенцију о заштити жртава међународних оружаных сукоба од 12. августа 1949. године, у концентрационом логору „Л.“ и Станици јавне безбједности Б. свакодневно вршила мучења, нечовјечна поступања, наносила велике патње, те повређивала тјелесни интегритет и здравље цивилног становништва, па да је тако:

1. „У периоду између 16. маја до 03. јуна 1992. године, у Б., проводећи психичку тортуру над заточеником логора „Л.“, Х.К.1, а којем је присуствовао и Г.Ј., па када га је исти позвао на испитивање којем испитивању је и М. присуствовала, те на упит Ј. М. „драга, шта желиш“, иста је одговорила „да жели видјети балију гола“, па му је након тога наређено да се скине потпуно го, те га је М. дирала рукама по његовом полном органу, док је К. било наређено да М. такође дира по њеном полном органу уз пријетњу да ће бити убијен „ако му се дигне“, на који начин је Х.К. нанијела велике патње психичког карактера“,

2. „У мају мјесецу 1992. године, заточеницу у логору „Лука“ у Брчком И. Е. коју је претходно више пута силовао војник по надимку Ч., физички злостављала тако што јој је у више наврата запаљену цигарету гасила по лијевој руци и по десној ноzi при томе говорећи њој и другим заточеницама да их треба све побити псујући им „турску“ односно „балијску“ мајку“,

чиме би починила кривично дјело Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ.

На основу члана 198. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине суд оштећену И.Е. са имовинскоправним захтјевом у цијелости упућује на парнични поступак.

Образложење

Пресудом Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине број 96 0 К 040290 12 К од 17.05.2013. године, оптужена М.К.-И. из Б.Л., оглашена је кривом да је радњама описаним у тачкама 1. до 6. изреке пресуде, починила кривично дјело Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ, па је суд примјеном наведеног законског прописа, а уз примјену чланова 5., 33., 38., 41., 42. став 2. и 43. став 1. тачка 1. преузетог Кривичног закона СФРЈ, осуђена на казну затвора у трајању од 4 (четири) године.

На основу члана 50. преузетог Кривичног закона СФРЈ, оптуженој је у изречену казну затвора урачунато вријеме проведено у притвору од 20.12.2011. године па надаље.

На основу члана 188. став 1. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине суд је оптужену обавезао да на име трошкова кривичног

поступка плати износ од 6.689,29 КМ и паушал за рад суда у износу од 200,00 КМ, у року од 15 дана по правоснажности пресуде, под пријетњом принудног извршења.

На основу члана 198. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине оштећена Р.Ф. је са имовинскоправним захтјевом у цијелости упућена на парнични поступак.

Истом пресудом, на основу члана 284. тачка ц. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, првостепени суд је оптужену М.К.-И. ослободио од оптужбе да је:

„У временском периоду од маја до половине јуна 1992. године, у Б., кршећи правила Међународног права за вријеме међународног оружаног сукоба, супротно одредби члана 3. став (1) тачка а) и ц) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.аугуста 1949. године и члана 75 I Допунског протокола уз Женевску конвенцију о заштити жртава међународних оружаных сукоба од 12. августа 1949. године, у концентрационом логору „Л.“ и Станици јавне безбједности Б. свакодневно вршила мучења, нечовјечна поступања, наносила велике патње, те повређивала тјелесни интегритет и здравље цивилног становништва, па да је тако:

1. Дана 25/26. мај 1992. године, у Б., у логору „Л.“ након што је заточеник А.Д., по жељи М. да види његову зелену крв, малтретиран и претучен од стране других лица те враћен у хангар и прекривен плахтом, непознато лице је скинуло плахту са А., а М. му је по тијелу и лицу посула непознату течност, услед чега је на свјежим ранама А.Д. осјетио јаке болове у виду печења, те услед захватања течности очију истоме је проузрокован ослабљен вид, наносећи му тако велике психичке и физичке патње.

2. У току маја мјесеца 1992. године у Б., у логору „Л.“, у просторијама преко пута хангара, пред заточеницима логора М.Х., Х.В., Х.Т. зв. „К.“ и још једним непознатим младићем из Б., а који су ту били доведени и приморани да посматрају као вид психичке тортуре, како злоставља непозната четири до пет младића који су такође били заточеници, свезани и скинути до гола, па их је празним стакленим флашама, које су јој претходно донијели непознати војници и које је претходно разбила, грлићем разбијених флаша непознатим младићима парала тестисе говорећи „ово су швалери који су српске жене јебавали“ док су они вршталли и падали услед несносних болова, на који начин је М.Х., Х.В. и Х.Т. зв. „К.“ наносила велике психичке патње,“

чиме би починила кривично дјело Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ.

На основу члана 189. став 1. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине суд је одредио да трошкови кривичног поступка који се односе на ослобађајући дио пресуде падају на терет буџетских средстава.

На основу члана 198. став 3. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, оштећени А.Д. је са имовинскоправним захтјевом у цијелости упућен на парнични поступак.

Против наведене пресуде жалбу је поднијело Тужилаштво Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту тужилац), и то:

I против одлуке којом је оптужена М.К.-И. ослобођена од оптужбе због:

- битне повреде одредаба кривичног поступка (члан 297. став 1. тачка к) Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта БиХ),
- погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања (члан 299. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта БиХ),

II против одлуке којом је оптужена М.К.-И. оглашена кривом због:

- одлуке о кривичноправној санкцији из члана 300. став (1) Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта БиХ.

На крају жалбе тужилац је предложила да Апелациони суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине уважи жалбу као основану и пресуду Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине преиначи у погледу одлуке о ослобађању од оптужбе, тако што ће оптужену огласити кривом и изрећи казну у границама прописаним законом, односно преиначити пресуду у погледу изречене кривичноправне санкције, тако што ће оптуженој изрећи строжију казну или побијану пресуду укинути и одредити одржавање претреса.

На наведену жалбу тужиоца, бранилац оптужене Д.О., адвокат из Б. (у даљем тексту: бранилац оптужене) поднио је одговор у којем истиче да је жалба Тужилаштва неоснована у дијелу који се односи на ослобађајући дио одлуке, јер је првостепени суд у односу на ослобађајући дио пресуде навео на основу којих доказа је стекао увјерење да није доказано да је оптужена починила радње за које је ослобођена. Бранилац сматра да првостепени суд приликом доношења пресуде у ослобађајућем дијелу није починио битну повреду одредаба кривичног поступка и да је пресуда у том дијелу донијета на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, због чега је предложио да Апелациони суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине одбије жалбу Тужилаштва као неосновану, а да се усвоји жалба браниоца оптужене.

Оптужена је такође поднијела одговор на жалбу тужиоца који је насловила као „Жалба“, у којем износи своје неслагање са, како приједлогом тужиоца који је истакла у жалби, а у дијелу који се односи на ослобађајући дио пресуде, тако и у дијелу којим се тражи већа затворска казна од изречене.

Бранилац оптужене против првостепене пресуде у дијелу у коме је оптужена оглашена кривом поднио је жалбу због:

- битне повреде одредаба кривичног поступка (члан 297. став 1. тачка к) и става 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта БиХ),
- погрешно утврђеног чињеничног стања (члан 299. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта БиХ),
- повреде кривичног закона (члан 298. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта БиХ).

Бранилац оптужене је у вези са жалбеним основима предложио да овај суд усвоји жалбу, укине првостепену пресуду и одреди одржавање претреса или да преиначи побијану пресуду, те оптужену ослободи од оптужбе да је починила

кривично дјело Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ.

Оптужена М.К.-И. против првостепене пресуде у дијелу у коме је оглашена кривом, поднијела је жалбу због, како се и у жалби наводи:

- неправилног вођења цјелокупног кривичног поступка,
- због селективног и погрешно утврђеног чињеничног стања и
- повреде кривичног закона.

Оптужена је предложила да Апелациони суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине усвоји њену жалбу и укине побијану пресуду Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и да одреди одржавање претреса или да преиначи побијану првостепену пресуду и да је ослободи од оптужбе да је починила кривично дјело Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ у што краћем временском року с обзиром да се налази у притвору и да је мајка малолетног дјетета над којим само она има старатељство, а уважавајући да је цјелокупан поступак максимално развучен.

Тужилац је поднијела одговор на жалбе браниоца оптужене и оптужене, у коме сматра да су исте неосноване и да је првостепени суд правилно утврдио чињенично стање у односу на осуђујући дио пресуде. У складу са одговором на жалбу браниоца оптужене и оптужене, тужилац је предложила да на основу члана 313. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, Апелациони суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине жалбе браниоца оптужене и оптужене М.К.-И. одбије као неосноване, а жалбу тужиоца у погледу одлуке о ослобађању од оптужбе преиначи, тако што ће оптужену огласити кривом и изрећи казну у границама прописаним законом. Тужилац је такође предложила да се преиначи првостепена пресуда у погледу изречене кривичноправне санкције, тако што ће оптуженој изрећи строжију казну или најпосле побијану пресуду укинути и одредити одржавање претреса.

На јавној сједници вијећа овог суда одржаној дана 01.10.2013. године, тужилац је у вези жалбе изјавио да остаје код навода из жалбе, као и при приједлогу који су истакли у жалби.

Бранилац оптужене је изјавио да остаје код наведеног у жалби, те да остаје при ономе што је у жалби и предложено. Бранилац сматра да осуђујући дио пресуде садржи велики број контрадикторности, као и низ противрјечности.

Оптужена М.К.-И. је изјавила да остаје при свему ономе што је навела у својој жалби, те сматра да суд није узео у обзир њено здравствено стање, јер је она бубрежни болесник од дјетињства. Такође, испољила је неслагање са одређеним свједочењима током доказног поступка, а нарочито у оном дијелу који се односи на њену идентификацију и њен опис који су давали саслушани свјedoци. Такође, замолила је суд да се овај поступак убрза, јер се већ дуго налази у притвору.

Тужилац, бранилац оптужене и оптужена су такође изјавили да остају код одговора које су поднијели на међусобно поднесене жалбе.

Овај суд је испитао првостепену пресуду у смислу члана 306. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, односно у границама жалбених навода и одлучио као у изреци из следећих разлога:

Жалба Тужилаштва Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, као и жалба оптужене су неосноване, док је жалба браниоца оптужене дјелимично основана.

Разматрајући жалбу тужиоца, као и жалбене основе због којих је иста поднесена, овај суд је закључио да је жалба тужиоца неоснована, јер приликом доношења побијане одлуке првостепени суд није починио повреду одредаба кривичног поступка на коју се на неаргументован начин указује. Чињенично стање, које се такође жалбом покушава довести у питање је правилно и потпуно утврђено, па ни тај приговор тужиоца није могао бити прихваћен као основан.

Тужилац на неаргументован начин жалбом покушава довести у питање правилност ослобађајућег дијела одлуке и то прије свега сматрајући да ослобађајући дио пресуде за тачку 1. не садржи разлоге о одлучним чињеницама, односно нема разлога зашто је оптужена за ту радњу оптужнице ослобођена од оптужбе.

Исти закључак овог суда је и у погледу жалбеног приговора тужиоца за тачку 2. ослобађајућег дијела одлуке, гдје се на неаргументован и неувјерљив начин жели довести у питање правилност и потпуност чињеничног утврђења до којег је дошао првостепени суд.

Побијана одлука и то како изрека исте, тако и образложење садржи све елементе прописане одредбом члана 290. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (садржај пресуде). Првостепени суд је у одлуци, а што и произилази из образложења исте, указао на све доказе који су изведени током доказног поступка и то како на приједлог тужиоца, тако и на приједлог одбране. Након што су изведени сви provedени докази, суд је на начин прописан одредбом члана 281. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, извршио оцјену свих доказа, цијенећи исте појединачно и у вези са осталим доказима, нашао утврђеним чињенично стање и одлучио као у изреци, како то наводи на страни петој, пасус први образложења побијане одлуке. Суд је такође указао на основу којих доказа и чињеница је засновао своје увјерење да је оптужена починила кривично дјело у вријеме и на начин описан под тачкама од 1. до 6., а такође и дао своје образложење у погледу ослобађајућег дијела одлуке, а који ослобађајући дио одлуке и овај суд прихвата, док осуђујући дио дјелимично прихвата, а о чему ће бити говора у дијелу ове одлуке који слиједи. Тако на страни дванаестој и тринаестој образложења, првостепени суд даје своје аргументоване и увјерљиве разлоге због чега је оптужену ослободио за радње описане под тачком 1. и 2. ослобађајућег дијела побијане одлуке.

Правилно закључује првостепени суд да на основу изведених доказа није доказано да је оптужена починила наведену кривичноправну радњу, а што је било основа за примјену члана 284. став 1. тачка ц. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и доношење пресуде којом се оптужена ослобађа од оптужбе, јер није доказано да је починила кривично дјело за које је оптужена. Радње за које је оптужена ослобођена нису са сигурношћу утврђене кроз provedени доказни поступак, јер свјedoци који су саслушани на околности наведених догађаја, а који се односе на оштећеног А.Д. и М.Х., нису кроз своје исказе на поуздан начин потврдили

наведене радње. Неспорно је, што је закључио и првостепени суд, да је А.Д. у критично вријеме био затворен у логору „Л.“, али суд с разлогом није прихватио његово свједочење да га је оптужена посипала непознатом течношћу по лицу и по тијелу, што му је према његовом свједочењу наносило велике болове. Исказ наведеног свједока нису потврдили лица која су се налазила за вријеме његовог боравка у логору, односно његово свједочење нису потврдили, како то и првостепени суд наводи, С.И.1, Х.К.2, ни свједок А.Р.. Треба нагласити да ту чињеницу није потврдио ни свједок Ш.Х. који је такође свједочио у овом поступку, а и у низу других кривичних поступака, будући да је свједок располагао са релевантним сазнањима јер је у критичном периоду био затвореник у логору „Л.“, а његов кредибилитет није доведен ни једном чињеницом у питање. Како наведени свједоци нису потврдили наводе оштећеног, а били су присутни све вријеме уз оштећеног Д. те му и помагали, будући да је више пута премлаћиван, али нису потврдили његове наводе, што је суд с разлогом узео у обзир и у том дијелу оптужену ослободио од оптужбе. Суд ће подсјетити и на то да је Д. причао Х., када је био изведен из хангара, да га је М. тукла, мада је током главног претреса изјавио да га иста није тукла, што опет на извјестан начин доводи у питање истинитост онога о чему је свједок Д., неспорна жртва који се налазио у логору „Л.“, говорио о догађајима у логору „Л.“, а који су наведени у оптужници.

На основу брижљиво и савјесно цијењених доказа, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање, те правилно закључио да није доказано да је оптужена у вријеме и на начин описан под тачком 2. ослобађајућег дијела пресуде оштећеним М.Х., Х.В. и Х.Т. наносила велике психичке патње. Суд се бавио детаљном анализом исказа М.Х. и на странама дванаест задњи пасус и страни тринаест образложења, указао на разлоге зашто је ускратио повјерење свједоку М.Х. и истинитости онога о чему је говорио. Првостепени суд је уочио наведене нелогичности у његовом исказу, како оне које се односе на вријеме његовог боравка, као и у погледу лица која је видио да су мучена, тврдећи да је једна од њих био и К.К., те да је исказ свједока М.Х. у супротности са исказом А.К., такође једног од оштећених у овом поступку. Суд је са разлогом довео у питање истинитост онога о чему је свједок говорио и његов исказ није прихватио. Изостали су током доказног поступка и други докази који би потврдили оно о чему је свједок М.Х. свједочио, тако да је суд на основу расположивих доказа правилно и у том погледу утврдио чињенично стање, на основу којег се није могла оптужена огласити кривом за наведену радњу. Оне чињенице које су произашле из исказа М.Х., а које се очигледно нису могле прихватити као истините, јер садрже извјесна одступања, жалбом тужиоца се покушало релативизовати на начин истичући да је протек времена, од наведеног догађаја па до момента када је М.Х. давао свој исказ, учинио своје и то како у погледу чињеница, тако и датума који се очигледно нису подударали са временом описаном у тачки 2. ослобађајућег дијела пресуде. Жалбом тужиоца се тврди да је у односу на тачку 2. ослобађајућег дијела пресуде првостепени суд погрешно, односно непотпуно утврдио одлучне чињенице, на којима је засновао свој закључак да М.Х. није говорио истину.

На такав начин, тврдећи да је првостепени суд погрешно утврдио одлучне чињенице, а потом тврдећи да је непотпуно утврдио одлучне чињенице, жалба, по мишљењу овог суда, запада у извјесну контрадикторност, истовремено тврдећи да су одлучне чињенице погрешно утврђене, а потом истовремено тврдећи да су исте непотпуно утврђене. Ако су чињенице погрешно утврђене као што се тврди, онда произилази да су исте утврђене, али погрешно. Међутим, ако су чињенице непотпуно

утврђене, као што се такође тврди, значи да су чињенице, а и чињенично стање непотпуно утврђени и да на то непотпуно утврђење указују нове чињенице и нови докази. Тужилац иако се позива на непотпуно утврђене чињенице, не указује на нове чињенице, а ни нове доказе који би потврдили и учинили вјероватном тврдњу тужиоца да чињенице нису потпуно утврђене. Имајући у виду садржај одредбе члана 299. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, који указује да се пресуда може побијати због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, а имајући у виду жалбену тврдњу тужиоца да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, овом суду је дало основа да закључи да се жалбом на такав начин дошло у њену противрјечност износећи истовремено оба разлога, а који су како то и закон прописује алтернативно прописани, односно да чињенично стање може бити погрешно или непотпуно утврђено. Будући да је суд и у погледу тачке 2. ослобађајућег дијела пресуде правилно и потпуно утврдио чињенично стање и о томе дао своје адекватно образложење, овај жалбени приговор тужиоца није могао бити ни прихваћен.

Такође треба имати у виду да је исказ М.Х. током главног претреса на основу члана 273. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине прочитан, јер се ради о изузетку од непосредног провођења доказа. Свједок М.Х. је у међувремену умро, а ту чињеницу је суд утврдио на основу извода из матичне књиге умрлих од 29.12.2012. године. С тим у вези, кривица оптужене се није могла засновати на тако проведенем доказу и у ситуацији да је првостепени суд прихватио као истинито све оно о чему је свједок М.Х. говорио. У таквој ситуацији, када је исказ оштећеног на главном претресу прочитан, одлука о кривици оптуженог не може се засновати само на прочитаном исказу тих свједока, јер је у том случају ускраћено право оптуженог да испита унакрсно свједока оптужбе. О наведеном ставу биће говора током даљег образлагања ове одлуке и то у дијелу када се буде образлагао ослобађајући дио ове одлуке, јер се ради практично о идентичној ситуацији и немогућности заснивања одлуке о кривици оптужене на наведени начин.

Жалба тужиоца против одлуке о изреченој кривичноправној санкцији такође није основана имајући у виду прије свега чињеницу да је првостепена пресуда у осуђујућем дијелу преиначена, на начин што је оптужена ослобођена за двије тачке и то тачку 1. и 4. у односу на осуђујући дио првостепене пресуде, па је у складу с тим изречена и друга кривичноправна санкција. Међутим, овај суд сматра за потребним да укаже да они разлози које је тужилац навела, а који су требали да утичу да се изрекне строжија кривичноправна санкција, нису по свом карактеру такви да би утицали на изрицање строжије кривичноправне санкције.

Разматрајући и жалбу коју је поднијела оптужена, суд закључује да је иста неоснована. На почетку ваља примијетити да жалба није ни написана у складу са одредбом члана 295. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (садржај жалбе), јер се као жалбени основи наводе и разлози који нису предвиђени чланом 296. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (жалбени основи). На напријед наведено овај суд подсећа из разлога да само жалба која садржи све састојке, који су набројани у закону и образложени, представља ваљану основу за разматрање и одлучивање по истој. Међутим, анализирајући садржај образложења жалбе да се закључити да оптужена врши анализу исказа саслушаних свједока и са аспекта одбране и потпуног негирања извршења кривичног дјела и даје такав смисао исказима свједока, чијим се исказима бавила.

Такође, знатан дио жалбе је посвећен и упућен на поступање тужиоца и судије, као и дужину трајања првостепеног поступка.

Сви ти разлози које је оптужена навела су, по оцјени овог суда неаргументовани, тим прије јер се на више мјеста инсистира на необјективности како тужиоца тако и поступајућег судије, а да при томе није затражено ни једном изузеће наведених особа на чију објективност се на више мјеста указивало. Првостепени суд је изнио свој став у погледу свих свједока који су свједочили на главном претресу и то како у погледу оних чијим исказима је поклатио вјеру, тако и у погледу оних свједока чије свједочење за првостепени суд није било увјерљиво и такви ставови првостепеног суда су на адекватан начин образложени. Током доказног поступка изведени су сви докази како од стране одбране, тако и од стране тужиоца, испоштована су сва процесна права странака у поступку, па се не може аргументовано доводити у питање објективност ни суда ни тужиоца, а што би евентуално могло утицати на повреду права на правично суђење. Будући да жалбом оптужене није на аргументован и увјерљив начин доведена у питање правилност и законитост првостепене одлуке, овај суд жалбу оптужене није могао ни прихватити.

Иако је овај суд, као и што произилази из образложења ове одлуке, оптужену ослободио за двије тачке оптужнице, иста је ослобођена из разлога на које је бранилац оптужене правилно указао, а не разлога које је наводила оптужена. Ово суд напомиње из разлога што је тежиште жалбе оптужене на потпуном негирању извршења кривичног дјела, а имајући у виду да је оптужена ослобођена од стране овог суда за двије тачке радњи извршења, примјеном члана 284. став 1. тачка ц. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, јер није доказано да је те радње и починила, али, из разлога које је у жалби истакао бранилац оптужене, а не оптужена. Наиме, овај суд је нашао за потребним да укаже на наведено у циљу што бољег разумијевања ове одлуке, јер је суд мишљења да је жалба оптужене неоснована, па да се погрешно не схвати да је суд закључио да је жалба оптужене неоснована, а ипак је за двије тачке радњи ослободио, јер није доказано да је наведене радње и починила.

Разматрајући жалбу браниоца оптужене и наводе из исте, овај суд је закључио да је иста дјелимично основана, па је уважавајући у том дијелу основаност жалбе одлучио као у изреци из следећих разлога.

Бранилац оптужене у жалби је изнио аргументоване разлоге којима је довео у питање правилност првостепене одлуке у погледу тачке 1. и тачке 4. осуђујућег дијела изреке, које је као такве овај суд уважаио и оптужену за наведене тачке ослободио од оптужбе примјеном члана 284. став 1. тачка ц. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Такође, бранилац је изнио ваљане аргументе и у погледу тачке 6. првостепене пресуде, односно сада тачке 4. осуђујућег дијела ове пресуде, па је уважавајући те приговоре из чињеничног описа те тачке изостављена ријеч „физички“ злостављала М.М..

Тачна је тврдња браниоца оптужене да је првостепени суд кривицу оптужене за тачку 1. побијане пресуде, а која се односи на оштећеног Х.К.1 засновао само на основу његовог исказа који је дао током главног претреса. Одбрана током доказног поступка није могла унакрсно да испита свједока, на који начин је онемогућена реализација права из члана 262. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (директно, унакрсно и додатно испитивање свједока), а у циљу

утврђивања свих правно релевантних чињеница и разјашњења свих дилема и нејасноћа које су се појављивале током свједочења наведеног свједока, на шта се такође жалбом указује. Неспорно је да је свједок Х.К.1 био затвореник логора „Л.“ и да се ради о лицу са нарушеним здрављем. Током поступка се у више наврата постављало питање његове процесне способности и могућности да се пред судом појави као свједок. У том правцу своје мишљење о здравственом стању и могућности свједочења наведеног свједока на главном претресу дали су вјештаци медицинске струке, вјештак психијатар др Г.П., вјештак др неуропсихијатар А. С., др К. Ж., као и вјештак др З.Ц. из чијих налаза и мишљења у погледу здравственог стања наведеног свједока произилази да за свједока није препоручљиво да се појављује на суду и да није способан да свједочи. Међутим, вјештаци медицинске струке др С.С. и др М.С., који су заједно вјештачили, између осталог и оштећеног Х.К.1, су закључили да је К.1 процесно способан, односно да би могао да свједочи. Првостепени суд је позвао наведеног свједока на главни претрес, међутим уважавајући његово здравствено стање омогућено је да тужилац свједока подсјети на његов исказ дат пред Кантоналним судом у Т. 07.11.1997. године, тако да је практично тужилац читао и питања и одговоре и то најбитније дијелове исказа за које је тужилац сматрао релевантним, а свједок је само потврђивао.

Током унакрсног испитивања, односно покушаја унакрсног испитивања одбрана није могла унакрсно да испита наведеног свједока. Свједок је одговарао да се не осјећа добро, не зна шта је говорио тада, не зна о чему се ради, као и то да не жели да се подсјећа на наведене догађаје. У таквој ситуацији очигледно је, на шта бранилац с разлогом указује, да је одбрани било онемогућено да унакрсно испита свједока у циљу утврђивања свих релевантних чињеница. Такође, треба имати у виду на шта је бранилац такође указао да се за ту тачку оптужнице утврдила кривица оптужене само на напријед наведени начин, те да казивање свједока Х.К.1 није потврђено ни кроз један други релевантан доказ. У таквој ситуацији када се ради о практично прочитаном доказу уз немогућност одбране да унакрсно испита свједока, те у недостатку других доказа, по оцјени овог суда не може се радити о довољној мјери доказаности одређених чињеница да би се извукао закључак који би ван разумне сумње указивао да је оптужена починила наведено кривично дјело. Уколико је првостепени суд закључио да је свједок способан за свједочење, а очигледно је да је такав закључак и донесен, будући да је свједока Х.К.1 позвао на главни претрес, а није прихватио приједлог тужиоца да се исказ прочита, онда је у циљу правилности утврђивања чињеничног стања и поштовања права браниоца и оптужене да унакрсно испитају свједока било неопходно током главног претреса и саслушања наведеног свједока то омогућити одбрани. Како није поступљено на наведени начин, а жалбом браниоца се у том правцу оправдано указивало, наводе жалбе је у том правцу било неопходно уважити.

Има мјеста приговору повреде одредбе члана 14. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (једнакост у поступања и праведно суђење) јер странке у поступку, односно тужилац с једне стране и оптужена и бранилац са друге стране нису имали једнаке могућности приликом саслушања наведеног свједока, јер је изостала могућност унакрсног испитивања свједока од стране одбране. Имајући у виду начин како је у том правцу проведен доказни поступак и у погледу недостатка других адекватних доказа, а уважавајући жалбу браниоца оптужене овај суд је закључио да није доказано да је оптужена предузела одређене радње према оштећеном Х. К.1 с циљем да му наноси велике патње психичког карактера, па је за те радње оптужену ослободио од оптужбе.

Надаље, бранилац правилно указује да се кривица оптужене не може засновати само на једном прочитаном исказу свједока, како је првостепени суд поступио када је ријеч о тачки 4. осуђујућег дијела пресуде, које радње се односе на свједока И.Е., јер одбрана није имала могућност да унакрсно испита свједока. Током доказног поступка на основу члана 273. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине прочитан је исказ свједока И.Е., састављен пред Кантоналним судом у Т. 13.05.1999. године, а исказ је прочитан 13.05.2013. године на главном претресу будући да се није могло обезбједити присуство наведеног свједока, јер свједок живи у Сједињеним америчким државама. На основу прочитаног исказа, прихватајући оно што је свједок тада изјавила, првостепени суд је нашао за утврђеним да је оптужена предузела у вријеме и на начин радње према И.Е. и на тај начин је физички злостављала. Одредба члана 273. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (изузети од непосредног спровођења доказа) омогућава да се искази дати у истрази могу прочитати и користити као доказ на главном претресу само у случају ако су испитана лица умрла, душевно обољела, или се не могу пронаћи или је њихов долазак пред суд немогућ, или је долазак отежан из важних разлога, као што је и ситуација у конкретном случају, будући да наведени свједок живи у Сједињеним америчким државама.

У таквим ситуацијама, а о чему је у напријед наведеном дијелу ове одлуке суд говорио, када је исказ оштећеног на главном претресу прочитан, одлука о кривици оптужене не може се засновати само на тако прочитаном исказу тог свједока. Члан 6. став 3. тачка д. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода захтијева да сви докази треба да буду изведени у присуству оптуженог, како би се омогућила реализација права оптуженог да испитује свједоке оптужбе. Кориштење изјава наведених свједока није незаконито, будући да је таква могућност предвиђена одредбом члана 273. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, али се одлука о кривици не може засновати искључиво на прочитаном исказу оштећеног, којег оптужени није могао унакрсно испитати. У погледу тачке 4. изреке побијане пресуде, која се односи на оштећену И.Е., чињенично утврђење заснива се искључиво на прочитаном исказу наведеног свједока, па у складу са напријед наведеним, такав исказ односно докази у погледу те тачке нису могли бити основ за утврђивање кривице оптужене.

Овај суд је нашао за утврђеним, а што и произилази из изреке ове одлуке, да је оптужена у вријеме и на начин описан под тачкама од 1. до 4. предузимала наведене радње, физички и психички злостављајући оштећене како је то и наведено у изреци, а које радње представљају алтернативно прописане радње из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ (ратни злочин против цивилног становништва) којим се врши повреда Међународног права за вријеме оружаног сукоба која штити категорију цивилног становништва, а којој категорији становништва су неспорно припадали Р.Ф., А.Р., А.К., као и М.М.. До напријед наведеног чињеничног утврђења дошао је и првостепени суд и у том дијелу и овај суд прихвата такво чињенично утврђење првостепеног суда. На овом мјесту треба подсјетити на опште усвојено схватање у погледу цивилних лица, да су то лица која нису војно ангажована и која нису у било каквој ситуацији узимала учешћа у оружаним борбама. Ово значи да је цивил свака особа која није припадник оружаних снага, припадник милиције или добровољачких јединица које чине дио таквих оружаних снага, или припадник организованих група отпора којима командује особа одговорна за своје подређене, које имају увијек исту јединствену ознаку препознатљиву из даљине, отворено носе оружје и изводе акције у складу са законима и обичајима ратовања. По оцјени првостепеног суда, а што

прихвата и овај суд напријед наведена оштећена лица су у вријеме оружаног сукоба који се одвијао на територији Босне и Херцеговине, па и у Б., спадали у категорију цивилних лица, војно неорганизованих, које као такве штите и наведене Женевске конвенције, које штите грађанска лица за вријеме оружаног сукоба.

Што се тиче осуђујућег дијела првостепене пресуде и у том правцу наведених разлога, а које је прихватио и овај суд, у образложењу првостепене одлуке дати су сви разлози о одлучним чињеницама тако да на јасан и недвосмислен начин произилази на основу којих доказа је првостепени суд закључио да је оптужена починила радње које су описане у тачкама 1. до 4. ове одлуке.

Побијана одлука којом је утврђена кривица оптужене и то у дијелу који се односи на Р.Ф., А.Р., А.К. и оштећеног М.М. садржи све разлоге о одлучним чињеницама, исти су потпуни, јасни и на адекватан начин образложени. Првостепени суд је указао на основу којих проведених, а прихваћених доказа, је засновао увјерење о кривици оптужене у погледу наведених тачака, односно у односу на наведене оштећене, а које се односе на тачке 2., 3., 5. и 6. првостепене пресуде. У том дијелу првостепена пресуда не садржи никакве недостатке на које се жалбом неосновано указује. Иако се између осталог тврди да је изрека противрјечна разлозима првостепене пресуде, а да су разлози о одлучним чињеницама нејасни, овај суд сматра да таква тврдња браниоца оптужене нема аргументовано упориште, јер се из образложења не може извести такав закључак. Изрека пресуде је у складу с образложењем исте, сви разлози о одлучним чињеницама су по оцјени овог суда изнесени на адекватан начин и првостепени суд је дао све разлоге о одлучним чињеницама, које у наведеним тачкама прихвата и овај суд. У образложењу је првостепени суд детаљно навео по тачкама изреке пресуде на којим изведеним доказима је засновао своје чињенично утврђење, као и то зашто је прихватио исказ наведених свједока на чијим исказима је засновао своје увјерење о кривици оптужене. Образложење одлуке садржи разлоге које је дао првостепени суд као и објашњење зашто је прихватио исказ Р.Ф., затим А.Р., А.К., као и М.М., чије казивање је било основ за утврђивање кривице у оним радњама које се односе на наведена лица. Такође, суд је дао разлоге зашто је прихватио и исказе других наведених свједока оптужбе о чему говори на страни деветој, пети пасус одлуке, који су такође имали своје мјесто у поступку утврђивања свих одлучних чињеница, у погледу идентитета оптужене и радње које је предузимала према лицима која су била у наведено вријеме затворена у логору „Л.“.

Суд је такође дао образложење зашто није прихватио исказе свједока које је предложила одбрана, о чему говори на страни деветој. Суд није прихватио ни исказ који је дала оптужена у својству свједока, те о томе изнио свој став и за овај суд дао аргументоване и прихватљиве разлоге.

Суд је водио рачуна и о законитости доказа, па је тако на страни деветој, задњи пасус, указао да није прихватио записнике о саслушању Х. К.1, Р.Ф., А.Д., М.Х., Г.И., С.И.1, Ш.Х., које су наведена лица давали у периоду од 1992. до 1994. године службеницима Секретаријата унутрашњих послова БиХ, јер су наведене изјаве узете противно тада важећим одредбама Закона о кривичном поступку. Будући да наведени записници нису уврштени као доказни материјал кориштен приликом утврђивања чињеничног стања, онда ни за овај суд нису прихватљиви разлози које бранилац оптужене износи у жалби позивајући се на разлике у исказима које су свједоци давали

у односу на оно што су говорили током главног претреса, јер ти искази нису прихваћени као релевантни и поуздани докази.

Нема мјеста ни жалбеном приговору браниоца да је чињенично стање погрешно утврђено, сем у дијелу тачке 4. осуђујућег дијела ове одлуке, а о чему је овај суд већ говорио у предњем дијелу одлуке. Чињенично стање на којем је првостепени суд засновао кривицу оптужене, а овај суд мисли на тачке 2., 3., 5. и 6. осуђујућег дијела пресуде, резултат суведеног доказног поступка и савјесне и брижљиве оцјене свих проведених доказа. Такав приступ оцјени доказа првостепеног суда био је како у погледу осуђујућег, тако и у погледу ослобађајућег дијела одлуке, а што опет упућује на закључак да је суд цијенио доказе савјесно и појединачно, те у вези са свим осталим доказима. Наведено искључује приговор браниоца да је првостепени суд повриједио одредбу члана 281. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (докази на којима се заснива пресуда). Првостепени суд је приликом оцјене доказа поступио управо на начин како прописује одредба члана 281. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Што се тиче приговора браниоца оптужене да постоји низ контрадикторности и противрјечности разлога на којима је првостепени суд засновао побијану пресуду у којем дијелу је оптужену огласио кривом, по оцјени овог суда не могу се прихватити као објективни и увјерљиви. Чињенично утврђење до којег је дошао првостепени суд бранилац жели довести у питање на начин да је то чињенично утврђење у контрадикторности и противрјечности са оним што су изјавили свједоци одбране, па се у том правцу и наводе свједоци који су саслушани током доказног поступка. Кроз свједочење свједока одбране ишло се у правцу давања алибија за оптужену, тврдећи да у критично вријеме није била у логору „Л.“, него да је била код свог оца Б., односно да је послје боравила у Ш., а и с намјером да се у питање доведе идентитет оптужене сматрајући да се радило о некој другој особи, евентуално извјесној В. која се спомињала, а не оптуженој. Првостепени суд није прихватио као објективно и поуздано свједочење које су на те околности дали свједоци одбране и у том правцу дао своје разлоге зашто је изостало повјерење наведеним свједоцима. С тим у вези, не може се говорити о контрадикторностима ни противрјечностима у погледу чињеничног утврђења, јер исказе које су дали свједоци одбране суд није ни прихватио, па се с тим у вези не може ни прихватити став браниоца оптужене да је оно што је суд утврдио контрадикторно и у супротности са оним што су изјавили свједоци одбране.

Као што је већ раније било говора у овој одлуци, првостепени суд је указао на основу којих доказа је дошао до закључка да је оптужена починила наведене радње извршења и стоји констатација браниоца оптужене да је кривица углавном заснована на исказима оштећених. Суд је указао зашто је поклатио вјеру исказима оштећених, а што је прихватио и овај суд. Међутим то истовремено не значи да су оштећени, као по логици ствари, највише заинтересовани за исход поступка говорили нешто што не би одговарало истини. Суд је цијенио сваки доказ и очигледно је, што произилази и из ослобађајућег дијела првостепене одлуке, да није некритички и безрезервно поклатио вјеру оштећеним, а који став првостепеног суда се потврђује кроз ослобађајући дио првостепене одлуке, до којег је дошло управо из разлога што суд није безрезервно вјеровао ономе о чему су оштећени говорили.

Није било у конкретной ситуацији мјеста за примјену института „*in dubio pro reo*“, из члана 3. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине

на чију примјену се бранилац оптужене неосновано позива. Одредба члана 3. став 2. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (претпоставка невиности *in dubio pro reo*), прописује да сумњу у погледу постојања чињеница које чине обиљежје кривичног дјела или од које зависи примјена неке одредбе кривичног законодавства, суд рјешава пресудом на начин који је повољнији за оптуженог. Бранилац неосновано приговара да је првостепени суд пропустио да примијени наведени институт на начин што би пресудом ријешао на начин који је повољнији за оптужену, јер се на основу изведених доказа није могло ван разумне сумње утврдити да је оптужена починила кривично дјело. Изведени докази током главног претреса, а који се односе на осуђујући дио ове одлуке, које чињенично утврђење првостепеног суда је прихватио и овај суд, нису оставили простор за примјену наведеног члана Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, јер су чињенице које указују на кривицу оптужене утврђене са сигурношћу и на поуздан начин. У погледу тога, није било никакве дилеме код суда, што би остављало простора за примјену наведеног начела „*in dubio pro reo*“ и рјешавања на начин који је повољнији за оптужену, како то неосновано приговара и предлаже бранилац оптужене.

Првостепени суд се у образложењу побијане одлуке правилно осврнуо и на обиљежје кривичног дјела Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ, као и на одредбе Међународног хуманитарног права, односно Женевских конвенција, чије је кршење за последицу имало обиљежје кривичног дјела за које је оптужена оглашена кривом.

Кривично дјело Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. Кривичног закона СФРЈ спада у кривична дјела са бланкетном диспозицијом, јер упућује на повреду правила међународног права, па тако одредба члана 142. почиње „Ко кршећи правила међународног права за вријеме рата, оружаног сукоба или окупације...“, а потом наводе низ алтернативно одређених радњи којима се може извршити наведено кривично дјело. Кривично дјело из члана 142. став 1. Кривичног закона СФРЈ, за које је оптужена оглашена кривом, чини ко кршећи правила међународног права за вријеме рата, оружаног сукоба или окупације нареди или изврши једну или више алтернативно прописаних, разноврсних или многобројних дјелатности усмјерених против цивилног становништва, те се те радње појављују као кршење Међународног хуманитарног права из члана 3. став 1. тачка а. и ц. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.08.1949. године и члана 75. I Допунског протокола Женевске конвенције о заштити жртава, међународних оружаног сукоба од 12. августа 1949. године. Као што произилази из описа кривичног дјела, као битни елементи су постојање рата, оружаног сукоба или окупације, уз алтернативно одређене радње од којих је за постојање кривичног дјела неопходно предузети најмање једну, а које су последице кршења Међународног хуманитарног права које штите грађанска и цивилна лица, како је и наведено. Из чињеничног утврђења произилази да је кривично дјело извршено према цивилном становништву, односно грађанима који нису били војно ангажовани као припадници супротстављене стране. Постојање оружаног сукоба или ратног стања као битног обиљежја кривичног дјела Ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. Кривичног закона СФРЈ, који увијек мора бити утврђен, за вријеме извршења кривичног дјела у Босни и Херцеговини, односно у Б., учињено је неспорним током доказног поступка. Наведена чињеница утврђена је са више правоснажних пресуда, како Међународног суда за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења Међународног хуманитарног права почињени на територији бивше Југославије од

1991. године (Међународни суд у Хагу), тако и пресудама судова Босне и Херцеговине, учињено је неспорном чињеницом да је кршење правила Међународног права почињено у вријеме оружаног сукоба. О свему напријед наведеном, првостепени суд је дао детаљно образложење на страни десетој побијане одлуке. У складу са већ усвојеним дефинисањем, оружани сукоб постоји кад год се прибјегне оружаном сили између држава или продуженом оружаном насиљу између власти и организованих наоружаних група или пак између таквих група унутар једне државе. Стога је овај суд из одлуке у чињеничном опису изоставио ријеч „међународног“, с обзиром да се кршење правила Међународног права у конкретном случају искључиво односи на оружани сукоб унутрашњег карактера, како то и регулише одредба члана 3. став 1. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата и члана 75 I Допунског протокола уз Женевску конвенцију.

Предмет разматрања првостепеног суда био је и умишљај оптужене, као њен психички однос према извршеном кривичном дјелу и о томе је такође првостепени суд донио правилан закључак, о чему говори на страни једанаестој одлуке. Правилно је закључио првостепени суд да је оптужена кривично дјело починила са директним умишљајем, јер је била свјесна свога дјела, а исто је резултат њеног хтијења и воље. У погледу урачунљивости оптужене у вријеме извршења кривичног дјела, саслушан је вјештак психијатријске струке др П.Г. који је закључио да је оптужена била урачунљива приликом извршења наведеног кривичног дјела.

Овај суд сматра да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно примијенио одредбе Кривичног закона СФРЈ, прихватајући правну квалификацију кривичног дјела које је оптужницом стављено на терет оптуженој. Оптужена је на начин описан у изреци ове одлуке за вријеме оружаног сукоба кршила правила Међународног хуманитарног права IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.08.1949. године и члана 75. I Допунског протокола Женевске конвенције о заштити жртава, међународних оружаног сукоба од 12. августа 1949. године, а кршење наведених међународних правила је имало за последицу обиљежје кривичног дјела за које је оглашена кривом. На основу проведених доказа, првостепени суд је правилно утврдио постојање оружаног сукоба на територији Босне и Херцеговине, као и Б.у инкриминисано вријеме, да су оштећени били цивили, војно неорганизовани, која лица су за вријеме оружаног сукоба заштићена Међународним хуманитарним правом, те да постоји узрочна веза између предузетих радњи оптужене, постојања оружаног сукоба и оштећених цивила у чијем физичком и психичком злостављању је учествовала.

Што се тиче других жалбених основа у виду повреде Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и повреде Кривичног закона, на које се позива бранилац оптужене, те истима жели довести у питање правилност и законитост побијане пресуде, су по оцјени овог суда неутемељени, па нису могли бити ни прихваћени. Иако се бранилац у жалбеним основима позива и на повреду Кривичног закона, не указује у чему се иста огледа, него паушално закључује да је првостепени суд погрешно закључио да радње оптужене представљају радње из члана 142. преузетог Кривичног закона СФРЈ.

Овај суд је у напријед наведеном дијелу указао у којем је дијелу основан жалбени приговор браниоца оптужене, те уважавајући тај жалбени приговор преиначио је првостепену пресуду у осуђујућем дијелу, те оптужену за радње описане

у изреци огласио кривом и осудио као у изреци пресуде, а за остале радње уважавајући наводе жалбе браниоца ослободио од оптужбе, јер није доказано да је исте починила.

Приликом одмјеравања врсте и висине казне оптуженој, првостепени суд, а и овај суд је у смислу члана 41. преузетог Кривичног закона СФРЈ (општа правила о одмјеравању казне), водио рачуна о свим околностима које утичу да казна буде мања или већа. Тако су од олакшавајућих околности узете у обзир чињенице да је у вријеме извршења кривичног дјела оптужена била малолетна и да је њен психофизички развој био у току, породичне прилике у којима је расла и ту се прије свега мисли на тешке материјалне прилике, те да је дијете разведених родитеља и да није осуђивана, а од отежавајућих околности узео је у обзир да је оптужена предузела више радњи извршења наведеног дјела према више оштећених лица. Посматрајући и цијенећи све олакшавајуће околности у њиховој укупности овај суд сматра, а како је то закључио и првостепени суд, да све те олакшавајуће околности су и по оцјени овог суда нарочито олакшавајуће у смислу члана 42. став 1. тачка 2. преузетог Кривичног закона СФРЈ, јер указују да се и ублаженом казном може постићи сврха кажњавања. С тим у вези, а на основу члана 43. став 1. тачка 1. такође преузетог Кривичног закона СФРЈ, ублажио је казну по висини и исту изрекао испод законом прописаног минимума налазећи да се и са ублаженом казном може постићи сврха кажњавања прописана чланом 33. преузетог Кривичног закона СФРЈ и то како са аспекта генералне, тако и са аспекта специјалне превенције.

Овај суд сматра да је изречена казна затвора у трајању од 2 (двие) године и 6 (шест) мјесеци сразмјерна свим утврђеним олакшавајућим, а и отежавајућим околностима, те да је адекватна тежини почињеног кривичног дјела и личности оптужене, те да ће се истом постићи сврха кажњавања како је већ напријед констатовано.

На овом мјесту суд би се осврнуо на жалбени навод тужиоца у погледу изречене кривичноправне санкције, којим се истиче да суд као отежавајућу околност на страни оптужене није цијенио да је кривично дјело почињено са директним умишљајем, те понашање оптужене последице учињеног кривичног дјела, јер се налазила у бјекству. На ово суд указује, јер као што и произилази из образложења и ове одлуке, ни овај суд те околности није цијенио као отежавајуће, будући да се исте не могу цијенити на начин како тужилац неосновано приговара. Тачно је, што је утврдио и првостепени суд, да је оптужена кривично дјело починила са директним умишљајем као обликом виности, међутим, наведено кривично дјело се може и починити само са директним умишљајем, а не и из нехата, па у таквој ситуацији када се кривично дјело може починити само са директним умишљајем, та чињеница не може представљати отежавајућу околност, јер без исте не би било кривице оптужене. Што се тиче понашања оптужене последице извршеног кривичног дјела не може се третирати као отежавајућа околност, с обзиром на начин њене одбране и потпуног негирања извршења кривичног дјела. Супротно понашање би било властито негирање одбране и довођења у ситуацију да сама себе терети, а што оптужена није дужна. Чињеница да је била у бјекству такође није отежавајућа околност, а такво њено понашање је за последицу имало да се све вријеме трајања поступка, па и сада налази у притвору, па не би било оправдано то додатно узети као отежавајућу околност, јер је за ситуацију када се оптужена налази у бјекству прописана друга мјера и средство, као што су притвор.

На основу члана 188. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, суд је оптужену обавезао да на име трошкова кривичног поступка плати износ од 6.689,20 КМ, те на име паушала за рад суда износ од 200,00 КМ у року од 15 дана по правоснажности пресуде, под пријетњом принудне наплате. Будући да није било трошкова током кривичног поступка за тачке из ослобађајућег дијела ове одлуке, и трошкови у коначном који су утврђени остали су неизмијењени.

Били су то разлози због којих је одлучено као у изреци пресуде, а на основу члана 314. Закона о кривичном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

ЗАПИСНИЧАР

Љиљана Лукић

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА

Ружа Глигоревих